125 ГОДИНИ ЧИТАЛИЩЕ „ДИНЬО П.СИВКОВ“ Нова Загора

ЮБИЛЕЕН ВЕСТНИК

НАЧАЛОТО

Диньо Петров Сивков
/1838-1898/

Д.П.Сивков е роден в с. Загорци, Новозагорско през 1847 година.

Първоначалното си образование завършва в Нова Загора, където се преселват родителите му, а гимназиално образование получава във Великотърновското училище. Заминава за Цариград, където изучава френски и турски език. Тук Диньо Сивков се запознава с дейците от онова време борби за освобождението ни, с първите български книжовници, които по същото време живеят и работят в Цариград.

След завръщането си в България, по-точно в Нова Загора, той вече е добил солидно за това време образование и се отдава на учителска дейност. От 1875 година е и Директор на училище „Свети Кирил и Методий“ и проявява ценни качества на просветител, родолюбец и пламенен патриот.

Той разбира, че освобождението на България не ще дойде само с перото и книгата и едновременно с просветната, развива и революционна дейност като секретар на Новозагорския революционен комитет, основан от В. Левски.

Когато руските войски минават Стара планина, турските власти изселват от града по-будните и влиятелни българи и ги заселили в гр. Одрин и околните селища. Но и тук Сивков продължава своята революционна дейност. Скоро турците го арестуват и заедно с Петър Кашерев, под силна охрана, откарали в цариградските затвори.

След завършване на Освободителната война Д.П. Сивков се завръща в родния край. Отдава се изцяло на обществена и просветна дейност. Написва Граматика на българския език.

Новозагорци издигат Д.П.Сивков за кмет на града и като такъв той проявява широка обществена дейност за благоустрояването на Нова Загора. През 1892 година е избран за народен представител от Новозагорската избирателна колегия.

Най-широка просветна дейност Д.П. Сивков развива в градското читалище. Още преди Освобождението, когато в гр. Нова Загора е имало градска библиотека - читалище под председателството на Атанас Богданов, Сивков е бил секретар.

След Освобождението, през 1895 година Д.П.Сивков заедно с по-будните и образовани наши съграждани основава Новозагорското читалище „Развитие“, на което става Председател и е такъв до смъртта си, 1898 година.

В предсмъртния си час той написва завещание, с което завещава читалище „Развитие“ своите 90 декара, от доходите на които да се издържа читалището, а след продажбата им се построява настоящата читалищна сграда. Подарява и своята голяма библиотека.

Новозагорци не са забравили - общественика и просветителя - Диньо Петров Сивков. Днес читалището носи неговото име с чест и отговорност.

БЪДЕТЕ БЛАГОСЛОВЕНИ!

Уважаеми съграждани!

Имам шанса и честта да се обърна към Вас чрез историческия **ЮБИЛЕЕН ВЕСТНИК**, издаден специално за 125-годишнината от читалищната дейност в Нова Загора, увековечена чрез името на видния българин Диньо Петров Сивков.

Човешката памет има особени измерения. Понякога се забравят отделни черти и щрихи от миналото, образи на хора и събития, но в живота на всеки град и селце има такива паметни мигове, които не могат и не бива да се забравят. Защото те изграждат истинските биографии, олицетворяват техните паметни мигове в съдбите им.

Такава дата в историята на Нова Загора е“... по суровакн, в неделя, 1870 година...“, когато е създадено народното читалище. Заедно със съградената по-рано църква, то е първата официално призната българска институция. Делото на скромните патриоти и просветители, положили основите на читалищната идея, искрата, запалена от тях, разпалва българския дух в новозагорско, утвърждава желанието на хората за независимост и социален напредък. Защото читалището по своя замисъл и характер е своеобразен храм на духа. То е едйа от най-здравите нишки, които пренася през изпитанието на времето онези ценности, които и днес ни правят българи. Тази нишка, свързваща в едно минало, настояще и бъдеще, по силата на историческата съдба често изтънява, но никога не се прекъсва.

В какво се крие способността на читалище „Диньо П. Сивков“ да се възражда като Феникс от пепелта? Отговорът е един - в благородните пориви, ентусиазма, интелекта, всеотдайността, духовния аристократизъм на стотиците читалищни дейци, дали доброволно безкористния си порив и творчески сили в нелекия му 125-годишен път. Неотменно свързани с него са имената на *Диньо Петров Сивков, Атанас Драшиев, Илия Аврамов, Атанас Богданов, Иван Шишюшев, Буко Коен, Стефана Андреева и много други.*

Вельо Кирилов

Читалището, като правило се ръководи от будни и ерудирани хора, истински радетели на неговата чиста идея. Ако разгърнем протоколите и се вгледаме в имената на читалищните председатели и настоятели, ще открием сред тях все авторитетни и уважавани личности.

А можем ли да изброим имената на десетките библиотекари и преподаватели в школата по изкуствата, открили за хиляди хора един нов свят на книгата, на музиката, на изобразителните и приложни изкуства... А има не би трябвало да споменем и имената на многото самодейци и състави, на сърцатите им ръководители? Невъзможно е! Толкова много са те!

125-годишният юбилей на читалището е празник и тържество на духовността в нашия град.

Благодаря Ви за всичко, читалищни деятели и творци!

Честит празник!

Бъдете благословени!

Вельо КИРИЛОВ - кмет на община Нова Загора

ПЪРВИТЕ

Георги Георгиев

„По подражание на съотечествениците си и ний отворихме читалище по суроваки в неделя, в което младежите стремително се завтекоха и съгласно решиха неговото основаване, на часа са събраха до 1000 гроша и има записани повече от 2000, като непрестанно се внасят в читалищната каса. Старите и те в туй отношение не останаха назад, защото мнозина дадоха волни помощи, кой по 40, кой по 20 гроша, също и свещениците подариха по половин турска лира, тъй щото надявам се, в скоро да се замогне туй новооткрито заведение...“

Това се споменава в дописка във вестник „Македония“, така през 1870 г. в Нова Загора се създава читалище. През 1872 г. се отваря читалище в Кортен, през 1873 г. - в село Стоил войвода. Във вестник „Македония“ от 15 юни 1871 г. може да се прочете и друго подобно известие: „Ако има някое село, в което да гледат училище добре подредено и редовно посещавано от ученици, село, в което да гледат, че всичко се върши съгласно, без никакви препятствия, то без съмнение ще бъде Гюнелийската махала. Тука човек гледа, че всеки неделен и празничен ден читалищната им стая е пълна от селяни, които след прочитането на вестниците „Македония“, „Право“ и др. отварят разговори върху разни интересни въпроси.“

Така е в началото на читалищното дело в района.

„Ени Заара, или Нова Загора, това време беше доволно значителен градец“ - спомня си Захари Стоянов в „Записки по българските въстания“. Раждането на българската възрожденска нация е продължителен и неравномерен процес, което се дължи и на местни особености, на различия в развалянето на феодалния строй и зараждането на новите обществено-икономически отношения. По-бавно е в онния селища, където има изключително турско или гърчещо се население /Пловдив, Асеновград, Варна и др./ или там, където живее многобройна турска маса /Видин, Русе, София, Плевен, Разград, Нова Загора, Карнобат и др./

През 1871 г. в българските земи има около 100 читалища. Те стават организиращ и обединяващ фактор в духовните взаимоотношения на българското общество. Съдействуват за създаването на нови интелектуални, социални и етически норми, дават оня минимум от духовни стойности, които спомагат за формирането на националната ни интелигенция. В един призив от Новозагорската каза се говори така: „Това дружество е наречено читалище, понеже сяка неделя се събира в нарочно за него направено здание да прочитат различни списания и вестници...“ А такива се получават редовно и отдавна в Новозагорско: в село Кортен - „Македония“ /1869 г./, „Училище“ /1872/, в Нова Загора - „Духовни книжки“ /1864/, „Слава“ /1871/, „Читалище“ /1872, „Ден“, „Ступан“, „Напредък“, „Знания“, „Педагогически книжки“ /1875/ и други. Настоятел на редица вестници и списания е учителят Атанас Богданов, а активен дописник и сътрудник на в. „Източно време“, „Ступан“, „Право“, „Училище“, „Знания“ е друг учител - Атанас Драгиев. Сред списъците на спомоществователите се срещат и дарения /иждивение/. Георги Демирев подарява на новозагорското училище „Кратка елементарна геометрия“ /1873/. Христо Драганов прави дарение на читалище „Напредък“ в Нова Загора. Атанас Богданов и Дим. Йоргова подаряват „Ступан“ и „Знания“ на читалището в Нова Загора, а Ив. М. Тошев - в. „Век“ на училището в Гурково.

Местната интелигенция помага за укрепването и извисяването на новите идейно политически и културни задачи, поставени пред обществено-икономическото развитие на тогавашната българска нация.

Георги ГЕОРГИЕВ

Старото читалище

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ НА ЧИТАЛИЩЕТО

В памет на Деньо Пенчев

Кръстьо Стоилов

Роденият в китното новозагорско селце Оризари Деньо Пенчев беше един от първите учители в тогавашната мъжка гимназия в Нова загора, с когото се запознах много скоро след пристигането си като млад учител в града. Аз тогава жадно поглъщах първите си впечатления за колегите си, внимателно разговарях с тях, когато ме питаха за нещо,оглеждах ги с любопитен поглед, преценях и се мъчех да ги запомня един по един. Няма да скрия: Деньо Пенчев беше един от колегите, който ми направи още в първите дни запомнящо се впечатление: с непосредственото си държание с мен /сякаш сме били и пребили заедно/, с цветисто нюансираната си реч, с рефлективност и заразяваща контактност в държанието си - /той беше тогава само на 30 години и разликата в годините ни не беше така чувствителна/, за да станем много скоро добри приятели и то явно по негова инициатива и настойчивост.

Много скоро научих, че той е председател на градското читалище, в което аз ходех още като ученик в прогимназията и песх в читалищния хор при диригента Александър Зубенко. Не беше трудно за мен, току-що напуснал веселите студентски компании, да се включа тогава в групата на млади колеги-учители, които покровителствено ме приеха под грижите си. О, какви времена бяха тогава! Чувстваше се все още следвоенната криза, давеше ни недоимъкът, но сърцата ни бяха млади, колективът ни кипеше от самочувствие и творчески импулси, учениците ни радваха в болшинството си с амбициите, прилежанието и ученолюбието си.

Да, много скоро научих, че Деньо Пенчев е председател на читалище „Диньо Петров Сивков“ в града и това, заедно с другите впечатления, които набирах за него ме изпълваше с респект. Не беше трудно да проявя интерес към читалището, към културния живот в града и на поканата на колектива ми да присъствувам на едно събрание бих избран член на ръководството, като секретар на обществени начала, както се казваше тогава.

А в читалището по онова време, едно от водещите читалища в страната, кипеше оживена дейност. Имаше голям смесен хор, който се използваше и за оперетен състав с диригенти Илия Аврамов и Шишков, женска група за народни песни под ръководството на Веса Халачева, инструментален състав „Алегро“ с ръководител Жоро Грозев, литературна група „Гео Милев“ начело на която беше Наньо Гичев и един изключително богат с талантливите си изпълнители самодеен театър, където се развихряше талантът на ръководителя му Георги Свинаров и на голяма група влюбени в театъра артисти сред които ще спомена най-първите сред първите: Георги Илиев, Влаю Димов /и двамата вече покойници/, Елена и Сашо Генчеви, Донка Недева, Дочка и Атанас Николови, Атанас Явузларов, Таня Дякова и мнозина още...

(На стр.7)

ТЕАТРАЛИТЕ ПРЕЗ 60-ТЕ ГОДИНИ

През 60-те години на нашия век читалищният самодеен хор и театралите с успех изнасят оперетите - „Кето и Коте“, „Време за любов“, „Запорожец зад Дунава“, „Аршин Мал Алан“, „Уляна“. Театралният колектив през 62 г. играе пиесата „Идоли поклонници“, „Островът на Афродита“, „Сто дни на Хараламби“, „Среща“. През следващия сезон 1963/64 гост-режисьор Богомил Стоилов поставя „Зимна балада“ по Мария Симова. С тази пиеса колективът завоюва първо място в зонана - Ямбол. Същият режисьор поставя и комедията на Димитър Янакиев „Дон Жуан, 64“. След това се играе „Иркутска история“ на Арбузов. По-късно отново се поставя пиеса на Мария Симова - „Ако всичко започне отначало“, с която се участва на III републикански фестивал в Благоевград и се извоюва първо място сред 28-те самодейни колективи, печели се златен медал и лауреатско звание. Златни медали получават режисьорът Георги Делев, художникът Коста Костадинов, самодейците - Георги Илиев, Сашо Генчев, Стефан Маринов, сребърен - Дочка Николова, бронзов медал - Атанас Явузларов, Румяна Табакова, Илко Атанасов. Според журито - за пръв път в историята на републиканските фестивали са наградени абсолютно всички действащи лица в един спектакъл. През периода 1944-1970 г. самодейният театрален колектив при ОНЧ „Диньо П. Сивков“ - Нова Загора играе 47 пиеси и 8 оперети.

След премиерата на „Професия за ангели“

ЗА МУЗИКАЛНОТО ИЗКУСТВО

През 30-те години приоритет в града ни имат оперетите.

През 1920 г. учителят Илия Аврамов и Симо Стефанов основават дружество „Арфа“, създават струнен оркестър и два хора - църковен и светски. На 25.I.1926 г. се създава ново музикално дружество „Родна песен“, обединяващо струнен оркестър, хоровете „Хармония“ и „Родна песен“ и театрална трупа. През 1929 г. дружеството представя операта „Камен и Цена“ на сливенския композитор Мишо Тодоров, през 1930 г. пред гражданството се изнася концерт от студентките в музикалната академия М. Митева и М.В.Дочева. Представя се и операта „Ветрената мелница“ от Мишо Тодоров. Дружество „Родна песен“ дава и оперети, през 1934 г. - „Кармозинела“ от В. Холендор /постановка Илия Аврамов, сценография Д. Андрончев/ през 1935 г. „Запорожец зад Дунава“ / превод на учителя по музика Ал. Зубенко/, през 1940 г. - „Скитникът циганин“ и „Наталка полтавка“ /хормайстор Ал. Зубенко, режисьор К. Панчугов, сценография Д. Андрончев“/ и „Сорочински панаир“.

Участници в оперетата „Волния вятър“

Дирижира Веса Халачева

Досегът на новозагорското гражданство с музикалното изкуство по това време има и друго измерение. Вестник „Изгрев“ през 1935 г. помества на своите страници покана за две сказки-концерти от А.П.Берсенев, който щял да говори за музиката и щяло да има „нови демонстрации, чрез тон апарата „Телефункен-супер“, с който за пръв път ще се продуцира музика в Нова Загора“. Това е, навярно, първото концертно изпълнение чрез запис.

Георги ГЕОРГИЕВ

ЗА КУЛТУРНИЯ НИ ЖИВОТ

Сравнена с другите балкански страни, както отчитат историците, България в края на XIX век и началото на новото столетие има най-висок образователен стандарт и най-активен културен живот. Това е висота, покорявана още в нашето Възраждане, висота, която страната защитава и в периода на изграждането на нова България.

Макар и някак стихийно и неорганизирано, в първите десетилетия след Освобождението в Нова Загора все пак проявите, подпомагащи духовното развитие - театрални представления, вечери и забави, създава се общинска библиотека и се поддържа редовен абонамент за някои списания и вестници. Доброто начало в културния живот на града е поставено още с изграждането на читалището преди Освобождението. С учителюбивия клуб и говорното дружество от 1878/79 г. се продължава стореното и се върви към все по-голяма плановост и организираност. Според протокол No 12/19 юли 1889 г. от заседание на училищното настоятелство, на кмета - Диньо П. Сивков, се възлага мисията да провери сметките на даваните в града представления, като заделените средства се предоставят за ползване от общинската библиотека. Учителите дават театрални представления - се посочва и в други протоколи от 1891/2 година.

1945 г. - Празник с духовата музика

На 1.I.1895 г. в Нова Загора се основава учителюбиво дружество „Развитие“ с цел - откриване на публична библиотека, изнасяне на научно-популярни сказки, периодично отваряне на неделни и вечерни училища, даване на театрални представления и т.н.

През 1907 г. библиотеката при дружеството разполага с 580 книги и 271 годишнини на различни списания. По своя характер книгите са: педагогически и научно - 56, романи, повести и разкази - 143, биографии - 46, пиеси - 146 и други. Получават се всяка година над 30 списания, като „Ново време“, „Природа“, „Млад работник“, „Мисъл“, „Учител“, „Учителска мисъл“, над 20 вестника - „Женски глас“, „Учителска искра“, „Нова епоха“, „Нов век“ и др. Посещенията на гражданите в читалнята, например в 1906 г. се разпределят така: ученици - 1560, учители - 998, чиновници - 833, работници - 157, лекари - 288, търговци - 299. Общо за годината - 5256 посещения.

Когато в 1892 г. в Пловдив се провежда първото изложение, там се осъществява и малък фолклорен събор-надпяване, защото се събират народни певци и музиканти от цялата страна. И от 17 септември до 13 октомври десетки „самодейци“ се надпяват и надсвирват, извършва се проучвателска и събирателска дейност - записват се текстове на песни, нотират се музикални изпълнения. От новозагорския район се отзовават: Дичо Косьов от Нова Загора, 63-годишен, гуслар, Димитър Атанасов от Нова Загора, 45-годишен, кавалджия, Митьо Колев от Караново, гуслар, Божил Кръстев от Кортен, гайдар и др.

На 2.II.1901 г. в читалнята на женското дружество „Просвета“ се провежда среща, „на която - както пише вестник „Женски глас“ - членките пяха, декламираха, а г-жа Мария Попова свири на цигулка“.

На 22.I.1905 г. в града се дава благотворителен концерт в полза на българските болници в Далечния изток /по време на Руско-японската война/. Участват околийският лекар д-р Куйев, капелмайсторът на местния 32 пехотен полк полковник Ст. Сербезов с полковата музика и деца-ученици по музика. Има и концертно рисуване от П. Хр. Ципоранов.

С протокол No2/23 май 1903 г. новозагорският градски съвет отпуща помощ /награда/ от 200 лева на Никола Блажев, учител в основното училище, „загдето в началото на учебната 1902/3 г. е уредил певчески църковен хор, освен това създал любителски хор и оркестър“. Всъщност учителите Никола Блажев, Г. Господинов и Петър Бонев основават в града църковно-певческо дружество „Гайда“, състоящо се от струнен оркестър, два хора - църковен и светски, и с това се поставя началото на една по-системна и организирана дейност по издигане музикалната култура на гражданството.

През 1896 г се играе в града „Хъшове“ на Иван Вазов, това е първото заглавие на пиеса, което се е съхранило. През 1897 г се строи сцена в централното училище и десетилетия наред там се играе. Дълги години условията на работа на „театралите“ са твърде примитивни, а реквизитът - беден. Според един стар описс от 1906 г. читалището разполага с: 9 мундира, 10 чифта панталони, една корона, 7 шинела и две хавлии.

През 30-те години в Нова Загора все по-настойчиви стават гласовете настояващи за обединяване на усилията на всички културно-просветни организации в града, което щяло да способства за издигане на културния живот и духовния уровен. Иска се към дейността на читалището да се присъединят и проявите на дружествата - на въздържателното „Здравец“, на археологическото „Тракиец“, на туристическото „Загорка“ на женското „Просвета“, на музикалното „Родна песен“ на ловното „Сокол“, на есперантското, на колоездаческото и т.н. В града има по това време над 20 дружества.

Георги ГЕОРГИЕВ

СПОМЕН

Учителката Сармина Гинчева си спомня за онова време:

„Бях на 19 години, за първа година учителка, когато участвувах на сцената. Това беше през 1927 г. в пиесата „Пред прага“. А животът ми като учителка премина в съприкосновение с такива талантливи и интересни хора, като Райна и Коста Панчугови, Дана Мърдалова, Царевка, д-р Станчева, Златка Костова, с които заедно делях-ме успехите и неуспехите на сцената като изпълнители и режисьори. Тогава влагахме апостолски жар в самодейността: репетиции до полунощ, уморителни пътувания по селата на околията, недооценяване и приемех на една част от населението. Колко всеотдайност е имало в сърцата ни! Повечето от пиесите бяха от руската, западноевропейската и наша класика: „Пред прага“, „Макар Дубрава“, „Ревизор“, „Вишнева градина“, „Американска трагедия“, „Вампир“, „Боряна“. Спомням си през 30-те години, когато в Нова Загора беше учител сегашният професор Симеон Русакиев, участвахме с него в пиесата на Антон Страшимиров „Вампир“. Той играеше Желью. Прекрасен човек, прогонен тук заради убежденията си. Режисьор беше Райна Панчугова. Хубав спектакъл излезе!

В. „Загорско знаме“, бр.21, 1968 г.

НОВ ЧИТАЛИЩЕН ДОМ

През 20-те години в града се подема кампания по изграждането на сграда за библиотека и читалня, за строеж на читалищен /театрален/ салон. През 1921 г. е съборена сцената на централното училище и временно за театрални представления, вечеринки и за сказки се използват театралният салон на работническата кооперация „Напред“ или клубът“ Петър Бакалов“. Читалнята с над 3000 тома книги се помещава в дома на Дочо Т. Дохчев, в тясна и неугледна стаичка. През лятото на 1923 г. се започва строеж на читалищен дом - библиотека и читалня. Освен парите, които са осигурени от общината и от продажбата на 90-те декa ниви - дарение на Диньо П. Сивков, в града и района се започва широка кампания за събиране на средства - волни помощи и пожертвувания, дарения, разиграва се томбола, учениците лазаруват по селата, пушачите се отказват от пушене и внасят спестените суми /по 180-200 лв. на месец/ в общата каса. Отзовават се и кметствата на 52-те села от околията. Мястото за строеж - в училищния квартал, е подарено от градската община.

През 1925 г. читалищният дом е завършен.

След години индустриалецът Генчо Узунов подарява 100 000 лв. за часовник и 25 000 лв. за кула над читалищната сграда, а часовникарят Димитър Бадев от София го изработва и през 1939 г. е пуснат в действие.

Битов оркестър

ГЕОРГИ ИЛИЕВ - НЕЗАБРАВИМИЯТ

Опит за психологически портрет

Георги Илиев и Мария Грозева в премиерният спектакъл на „Очи в очи"

Няма го вече! И от него остана в душите на приятелите и почитателите му нетленният спомен за човека и артиста, който направи от шедростта на таланта си истинско призвание.

Трудно се пише за Георги Илиев - многопластов и колоритен актьор, с развихрена страстност и жар, вживяващ се в ролята си, с богата и най-неочаквана нюансировка в образа на героя си, топъл и разчувствен до сантименталност, и буреносен когато трябва - и винаги искрен и въздействащ върху зрителя с цялата неизразима сила на могъщия си талант!

И той беше едно от най-ярките явления сред съзвездието на театралния ни небосклон: Гочето Свинаров, Влаю Димов, Елена и Сашо Генчеви, Дочка Николова, Таня Дякова, Атанас Явузларов и др.

Георги Илиев на сцената винаги търсеше балансираната игра на спектакъла, неговото възможно най-добро хармонично звучене и сценично единство и с това даваше пример и за своите партньори как отделният артист колкото и даровит да е той, трябва да отстъпва пред цялостния спектакъл, стараейки се да извисява играта на всички, с които партнира. И в този му стремеж имаше някаква вродена етичност - да не се самоизтъква и опива от своите едни или други постижения, а да издига и другите, с които играе, на още по-голямо равнище, до професионализъм. Да, през своето многогодишно изпълнителско творчество, в близо тридесетте си превъплъщения на сцената той нито веднъж не пожела да манифестира себе си, макар че във всяка пиеса с стигал височините на един изключителен талант - до професионализъм. Той никога не доминираше ролята, много старателно, като добър студент за изпита си, се готвеше за нея и с това също даваше достоен пример на по-младите самодейци. Илиев просто влизаше в тъканта на ролята, отъждествяваше се просто без остатък с образа, индивидуализирайки го със собствената си плът и със собствената си, всеки път различна душа. Той нямаше определено амплоа - гледали сме го и в комични роли, и в дълбоко разтърсващи драматични образи, защото имаше неимоверно широка амплитуда на богатата си разнообразна палитра артистична надареност. Нацяло земен, със здраво реалистично чувство за театъра и неговите норми на сцената на новия ни театър, на който имаше щастието да играе през най-творческите си години, ние имахме върховното щастие да му се наслаждаваме едва ли не на всяка премиера. Георги Илиев мигновено носеше атмосферата на интимността и топлотата или раздиращата бурята на дълбоките човешки страсти. И ние го гледахме на сцената в почуда и възхита, защото артистът просто изгаряше в изкуството - безусловно голямо, човешко, разбираемо...

Сцена от постановката „Машенка" с участието на Янка Анестиева и Георги Илиев

Спомням си го в разговори с него след премиера или в свободна и непринудена размяна на мисли, как актьорът видимо изпитва едновременно радостта от живота и радостта от заслужените аплодисменти на публиката след завладяващата му игра. И в тези сладостни мигове на своеобразно

С цялото си вътрешно устройство Георги Илиев беше актьор на днешния ден, на нашия динамичен технически век, на трескавия ни свят с острите контрасти на социалната действителност. Той носеше мълниеносни изблици с внушителното си присъствие на сцената, необичайната сила на изразителната си фигура, заедно с омайващия си баритонов глас и невероятен сценичен талант. Как ми се иска именно той, необикновеният и неповторимият като ярка театрална индивидуалност, да одухотворява и днес сцената на градския ни театър с внушителното си човешко и артистично присъствие, да ни омайва и сега с вълшебната си игра и да ни потапя до насита в магията на богатата си и неизчерпаема душевност!

ДА ГИ ПОСЛЕДВАМЕ!

И най-малкото селище си има своите летописци. Едните от тях пишат историята на селото или града си с дела, други с талантливо перо. Трябва обич и огън и за едното, и за другото. Трябва в този огън и сълзи, и сърце да горят ведно!

Кръстьо Стоилов и Георги Георгиев са именно такива българи - с малки изключения точно те написаха всичко в този вестник и в юбилейния сборник, посветени на 125-годишнината от създаването на читалището ни. И пак ще пишат - в паметта им живеят толкова важни за идните поколения факти, толкова събития са преживяли и проучили задълбочено, обичайки своя град, обичайки своите предци и съвременници!

Изписаха се толкова страници, но дали е написано всичко? Едва ли! Думите никога не биха стигнали, за да се напише чувството с думи, за да се предаде до сълза преживяното, до нерв изстраданото.

А трябва ли? Имаме ли потребност от миналото? Ставаме ли по-различни от спомените? Какви именно?

Не се наемам да отговоря - за видях онзи огън в очите на остарелите момичета и момчета, прегълтнах сълзите им, усетих ускорения пулс - видях ги щастливи, задето ги помнят. Макар и на пенсионна възраст, те бяха най-младите в залите на читалището, най-жизнените младоци! Старателно бяха скрили тъгата от стопения в косите им сняг! Милите - ТЕ донесоха толкова обич в просторния читалищен дворец! Защото бяха принцеси и принцове от незабравени далечни царства на истинската - създадената от тях красота!

Читалището грееше с усмивките и лъчезарието на старите театрали, хористи, оперетни изпълнители. „Алегро" „оживя" - нямаха търпение основателите му - запяха!

Има бъдеще читалище „Диньо П. Сивков" - празникът събра първите отблизо и далеч, запалени по идеята.

Идеята - тя трябва да се отстоява с жар и сърце, с отговорност и постоянство. Дължим го на първите - на ПЪРВИТЕ! Заради монолога на цар Иван Шишман, поднесен ни от Георги Свинаров, заради дуета Гончева-Лаптев, заради тромпета на Петър Григоров от „Алегро", заради паметта на онези, които си отидоха от живота, но ние помним!

Празникът ще донесе признание на мнозина - грамоти, медали, цветя... Празникът ще отмине. Ще продължим ние.

Преживяното с художниците, постите, артистите на този град ще остане завинаги. Защото има кой да мине по пътя на ПЪРВИТЕ - с разум и емоция, с благодарност и възхищение. И с отговорност - пред трайната диря, оставена от неостаряващите момичета и момчета на пенсионна възраст в читалище „Диньо Петров Сивков"!

Трябва просто да ги последваме!

Галина МИЛАНОВА

В ПАМЕТ

Няма ви. Празнуваме 125-годишнината от създаването на читалище „Д.П. Сивков" без вас. Не можете да бъдете тук, а е толкова хубаво!

Тук сте - във фоайето е подредена изложба от фотографии. Майсторски фотографии! От там ни гледат пронизващо честните ви очи. Будни, непокорни, обичащи...

Наистина Ви няма - изпратихме ви един по един. Тръгвахте си спокойни - толкова спокойни, та боли! Защото остана толкова много да си кажем, остана толкова много да видим, толкова радост има да изживеем! Имаше. Без вас всичко е раз-лично - много различно. Става така, че вашето отсъствие се превръща във все по-осезаемо присъствие. Толкова талант и обич не могат да се разпилеят безцелно. Чрез тях усещаме строгите Ви погледи.

ПОЧИВАЙТЕ В МИР БЛАГОСЛОВЕНИ С ПАМЕТТА НИ!

МИНУТИ НА ДУХОВНА РАДОСТ

/Из книгата на Надежда Станева/

1925 година.

Неколцина ентусиасти начело с майка ми решиха да правят театър. Те бяха предимно учители, но към тях се присъединиха адвокати, лекари и други интелигенти. Образуваха любителска трупа и й сложиха гръмкото име „Студия". Спомням си, че първата пиеса, която изнесоха, се наричаше „Край мътния поток".

Дълго преди представлението на някоя пиеса градът заживяваше в очакване. Новозагорци знаеха какво се подготвя, кой ще играе и оживено коментираха... Някои даваха мебели и килими, други - костюми за актьорите. Всяка по-заможна домакиня от града смяташе за чест, ако нейно кресло, канапе или друга вещ влезеше в „Сценографията". Тоалетите също се вземаха от хайлайфните дами на града. Това обаче никога не шокираше, публиката го приемаше като напълно естествено и дори не коментираше, че учителката Данка Петрова облякла роклята на Радка Константинова, когато играла Нора...

В новия салон, пристроен до сградата на гимназията, през 1926 г. гостува Народният театър с пиесата на Чарлз Дикенс „Щурецът край огнището". Новозагорската публика видя Кръстю Сарафов и Марта Попова. Правостоящите заеха и последните местенца край стените, а отвън напираха неуспелите да се вмъкнат в салона...

Градската градина беше единственото място, където в празничен ден, особено надвечер, новозагорци се разхождаха. Движеха се в кръг по околовръстната алея. В павилиона вред градината се настаняваше военна музика, която чрез маршове и хора имаше задача да весели гражданите. На хорото се залавяха и възрастни, и деца, и така осъществяваха своя „културен отдих"...

Кино „Паскалев" работеше с пълна пара. Филмите бяха неми, с надписи, прожекционният апарат, отделен от публиката с тънка дъсчена преграда, брумчеше и в салона едва се чуваше цигудката на едно момче, което после стана известен цигулар Стоян Сертев.

разен „катарзис“, на „освобождаването“ след напрежението от една или друга роля, той ставаше неузнаваем: то беше удоволствие да слушаш органически присъщото му остроумие, да се радваш на приповдигнатото му настроение, да слушаш в захлас занимателните му вицове и да се чукнеш с него за здраве и за още по-радващите успехи на читалищните театрали.

Режисьорите, които работеха по постановката на дадена пиеса с него, просто му се радваха: за някои от тях които идваха за първи път, той беше едно щастливо откритие. Те не му натрапваха своите виждания и решения, не го караха да решава „режисьорски ребуси“, а вярваха заедно с него и му вярваха - вярваха в неговия талант, в ярко открояващата се творческа природа, в живото му реалистично чувство и неизчерпаемите му артистични хрумвания.

В старата порутена сграда на бившия театър и в просторния салон на новия съм имал възможност да се радвам на не един спектакъл, на не един и два успеха на Георги Илиев. И когато той преди години лежеше безмълвен на смъртното си ложе във фоайето на новото читалище и мисе наложи да произнеса от името на приятелите му траурното си слово за сбогом, аз заплаках пред тленните му останки, пред него - актьорът, приятелят и човекът, оставил в историята на любителския ни театър незагасващия спомен за своето голямо дарование.

Кръстьо СТОИЛОВ

Атанас Тишев - дългогодишен секретар на читалището и активен общественик

Читалището е част от моя живот. В него разтварям сърцето си, душата ти пее. Забравям болките при просълзените от радост очи на самодейците - любящи изкуството творци, почувствували признателността на хората. Раздавал съм се целия. С обични хора работих и спомените светлеят всред мрака на горестта ми. Това ми е наградата. Благодаря им.

Атанас ТИШЕВ

Снимка за спомен след премиерата на „Очи в очи“

И НА СЦЕНАТА ЗАЕДНО

Светлият лъч на спомените

Те, Елена Сашева и Сашо Генчев, бяха семейна двойка без прецедент в историята на новозагорското читалище „Д.П.Сивков“, в културния живот на града ни през втората половина на столетието. Още след пристигането си като млад учител в родния си град в тогавашната мъжка гимназия „Хр. Ботев“ /имаше и девическа, която носеше името „В. Левски“/, аз се запознах много бързо с тях в качеството си на секретар на читалището и запален любител на така наричаната тогава художествена самодейност. О, какви години на творчески ентусиазъм и горене бяха тогава! На идеализъм и безкористие! На плам в душите, които търсеха жадно и ненаситно красотата на духовния живот и се опиваха до премала от всичко онова, до което смогваше да се извиси самородният им талант.

За себе си аз и до ден днешен съм скътал като драгоценно достояние в душата си спомена за „златния век“ на читалището, за десетките влюбени в изкуството млади хора от онова време, които със жертвена всеотдайност раздаваха частица по частица от себе си, от свободното си време, от таланта си, за да зарадват от сцената на тогавашния едва ли не полусрутен „театър“ своите съграждани.

Елена и Сашо Генчеви, с които приятно и непринудено разговаряме в уютния им дом, си припомнят без видимо напрежение много и интересни хора, факти и събития от онова време, смеят се понякога на поопритихнали спомени с носталгичния смях на нещо, уви, безвъзвратно отлетяло, и в душите на трима ни става топло и светло - светло от слънчевия лъч на спомените. „Репетирахме навремето от 10.30 до след полунощ, понякога и до зори - споделят двамата, защото чакахме да свърши и последната за деня кинопрожекция, за да влезем в салона“. Понякога дори хората отиват на работа в ранните часове, а те, премалели, но с тръпките на изживяното по време на репетициите, се прибират вкъщи. А децата им са малки - Виолета е само на три годинки, а Димчо - на пет. Трябва да изгаряш от любов към изкуството, за да направиш тази необикновена жертва - да оставиш невръстните си деца на грижите на баба им.

Лена е донесла на масата куп снимки от онова време, архивни материали, работни екземпляри от играните пиеси, дописки, рецензии... И когато снимките заговорват с обаятелния глас на Лена за времето, за пиесите, за участниците в тях, за отделните режисьори, по очите на бате Сашо неудържимо се стичат сълзи. Боже мой, къде съм виждала преди тези сълзи? Да, разбира се - преди години, когато той изгаряше на сцената с не една и две драми на своите герои и ни разтърсваше със силата на трагичните им чувства. Лена не се стърпява: „Знаеш ли какъв колективен дух имаше помежду ни - идваме и си отиваме недоляли, недоспали, носим си на репетициите по малко хляб, сиренце; туршия, пък и нещо

(На стр.6)

Театралната постановка на „Боряна“ от Йордан Йовков е посветена на 100 - годишнината на читалището.

Ако - не дай Боже! - някога културата ни се превърне в пустиня, читалището ще остане като последния й не-престъпващ оазис.

Ив. Хаджийски

Илко Атанасов и Вълко Димитров в сцена от „Татул“

ДАРИТЕЛЯТ И НЕГОВИТЕ КНИГИ

Когато се говори за онова далечно време заслужава да се види и оцени делото на Атанас Драгиев, учил в Прага и Цариград, учителствал в Пловдив и Нова Загора. Той оставя голяма библиотека като дар на читалище „Дяньо П. Сивков", където се съхранява и до ден днешен.

Най-ранната книга с „Чудеса пресветая Богородица" /1817/ на Йоаким Кърчовски, предназначена, както сам казва авторът за „простейшите и некнижни человеци". Други книги са „Кратка славянска граматика" /1859/, „Словосъчинения" на Янко Кочов /1868/, „Ръководство за словосъчинения на български язик" - Т. Икономов, „Елементарна словесност в два курса" на Т. Шишков, „Изяснения на Буквяря" - Д. Благоев, „Сборник за образци за изучаването на старобългарския язик" и „Граматика" на Ив. Момчилов.

Редовно си купува книги от художествената литература, запазени са - „Горски пътник" /1857/ на Г.С.Раковски, „Изнаднал търговец" /1870/ - „Побългарена от Кр.Пишурка, „Махня" /1853/ на Сава Доброплодни, „Нещастна фамилия" /1873/ на Васил Друмев и десетки други.

Атанас Драгиев е учител с разностранни интереси и търсения, милеещ за просвещението и за духовното развитие на Новозагорския край и на страната. Увлича го журналистическата дейност. В няколко броя на в. „Право" /1873/ той помества статия за културната политика в Нова Загора, във вестник „Източно време" /1875/ има пък отзив за „Бащин език" на Д. Манчов, изказва мнение за аритметиката по системата на Грубе, пише статии за обучението и възпитанието на девойките. Помества стихове във вестник „XIX век" и пътни бележки за България - „На път със самоход".

Атанас Драгиев учи в Пловдив руски и фрески език и си купува - „Скороучащий французин", „Буквар за французкий язик" /1875/ от А. Узунов /книгата е с много бележки и подчертавания - стабилно се е учило по нея!/, „Българо-френски речник" от Ив. Богоров.

Сред книгите му, които се съхраняват във фондохранилището на читалището, има негови атласи, карти, много учебници и книги по химия, руски език, математика. Запазили са се учебни пособия по педагогика - „Детинско прибавление или различия нравствени поучения" /1852/ от Ем. Ваксидович, „Кратки начала по нрадствена философия" /1869/, „Първа храна за здравият человечески ум" /1860/ от Т. Шишков, „Понятие за хигиената" /1875/ на Д. Начев, „Педагогика" на Т.Х. Станчов, „Школска педагогика" на А. Ковачев и т.н.

Атанас Драгиев цял живо купува и събира книги, сигурно воден от мисълта на Нешо Бончев от онова време: „Без библиотека учителят глухне, защото се прекъсва нишката на образованието му, щом излезе от училището. Учител, който престане да чете, подивява. Добрата библиотека всякога крепи и умножава онова образование, що е получил в училището".

Георги ГЕОРГИЕВ

Литературна вечер, организирана от библиотеката

И НА СЦЕНАТА ЗАЕДНО

(От стр.5)

за пиене през зимния сезон, а на душите ни беше леко, леко.... И весело! А с нас - театралите, неизменно беше на репетициите и дългогодишният председател на читалището Деньо Пенчев - душата на колектива, една ярко колоритна личност между нас."

С оправдана почуда от Елена Сашева научаваам, че те с бате Сашо са участвали в началото на 50-те години в читалищния хор под диригентството на учителите по музика Илия Аврамов и Никола Шишков, след това преминават към оперетния състав, като най-продължително се застояват в самодейния театър. И двамата с видимо вълнение си спомнят за участието си в оперетите „Запорожец отвъд Дунава", „Аршин Мал Алан", „Пролет над полята" и „Волният вятър" от Дунаевски с гост-режисьор Михаил Янков - тогава директор на Старозагорския драматичен театър и известния балетмайстор по онова време Асен Манолов. И бате Сашо запява с подрезгавелия си глас една от познатите арии на моряка Филип от „Волния вятър!... Незабравима сцена на умиление, на истинско душевно просветление след този красив слънчев ъъч на спомена!

Уж познати от миналото неща, а как поисвому и интересно ми звучат. Не мога да си представя, че семейство Сашеви са участвали след хоровия и оперетния състав в пиесите: „Лелята на студента", „Ковачи на мълнии", „Зимна балада", „Иркутска история", „Платон Кречет", „Блокада", „Вампир", „Машенка", „Островът на Афродита", „Съвест", „Барабанчица", „Последната болярка", „Ако всичко започне отначало", „Службогонци", „Боряна", „Хоро", „Вражалец", „Борислав", „Професия за ангели", „Музйка от „Шатровец", „Продажба", „Обща квартира", „Мечкоутепване", „Камък в блатото", „Въпрос на принципи", „Женитба с препятствие", „Милионер", „Татух".... И двамата дългогодишни и заслужили самодейци споменават имената на не един и двама режисьори, с които са работили и израствали в артистичното си майсторство, между които Георги Свинаров, Богомил Стоилов, Петър Стойчев, Ганчо Ганчев, Евгени Генов, Марин Маринов и др. многобройните си партньори на сцената, един от друг по-талантливи. Присъствал съм на десетки техни репетиции, със затаен дъх съм следил всяка тяхна премиера, изгаряли са десиците ни от приятелските ръкостискания след поредния успех!

- Ех, че хубаво беше - провиква се бате Сашо и сякаш пак някакъв слънчев лъч озарява овлажнялото му от изданически сълзи лице. „Спомням си постановката на „Татух" - дипломна работа на младия режисьор Петър Стойчев - допълва Ленчето Сашева. Много силна пиеса, вълнуващ текст, разкошни декори - и функционални, и наситени с атмосфера и бит, и художественоестетическо осветление... Петър Стойчев заедно с Георги Свинаров, Богомил Стоилов, Марин Маринов и много други бяха за нас една истинска школа по актьорско майсторство." А аз поглеждам в бележника си броя и загланията на пиесите, в които са играли Елена и Сашо Генчеви. Изумително - над тридесет! Че то понякога професионални артисти от държавни театри не могат да участват в толкова роли!

Двамата ми събеседници добре разбират цената на всичко, което са творили за толкова години на сцената. Жалко само, че и те са отнесли тъжната участ на сценичните творци - следите им, уви да изчезнат като следите по вода. И само немите фотографии да запазят ревниво онова, което е било някога на сцената. Та нали това е жестоката лична трагедия на онния, които през живота и през сърцето са преживели толкова чужди трагедии!

Кръстьо СТОИЛОВ

Възхищавам се на новозагорци, които 125 години са обичали и отстоявали своето прекрасно читалище. Бъди винаги да е направил само хубаво. Силни читалища, хора дълготворени и с голяма обществена и българска воля.

Убеден съм, че поколенията в духа на знаменитите дейци и от цялата ми душа желая на всички да бъдат здрави, за да продължат творческите и културни традиции.

20.XI.1995 г.
Нова Загора

Христо Ганов, поет

20 ноември 1995 година - откриват се празниците!

ПО ПРАЗНИЦИТЕ '95

Концертът на ОбДК бе чудесен 22.XI.1995 г.

Подарена е картина от Недко Пенев 21.XI.1995 г.

Тромпетът на Петър Григоров разказва... 22.XI.1995 г.

„Пеперудите са свободни" от Леополд Герш ноември, 1995 г.

Маестро Петър Шопов - „незаменимият" ноември, 1995

В БИБЛИОТЕКАТА

От 1983 година се помещаваме в база, на която завиждат много библиотеки. Библиотекарките Труфка Стойкова, Елена Гичева, Динка Георгиева, Денка Иванова, Райна Георгиева и Йовка Петкова организират дейността на библиотеката в следните отдели: заемна зала, детски отдел, читалня, отдел „Изкуство", звено за централизирано комплектуване. Библиотеката съхранява своите 106 000 тома в отделите и две книгохранилища. Библиотечните документи са подредени според изискванията на библиотечната теория и практика и дават максимална възможност на читателите да ползуват тяхното богатство.

Библиотеката е притегателен център за много хора от града и общината. Средно 30 000 души я посещават годишно, книгозаеманията ежегодно се увеличават /за 1994 год. 88407 т./.

С активното съдействие на библиотечните работници новозагорската културна общественост се е докоснала до личността и творчеството на видни български творци: Ран Босилек, М. Горчивкин, Асен Босев, Елисавета Багряна, Евстати Бурнаски, Станка Пенчева, Давид Овадия, Петър Караангов, Лъчезар Станчев, Надя Неделина, Бойка Ващарова, Павел Матев, Младен Исаев, проф. Йордан Чолаков, Ваня Петкова, Стефан Цанев, Надя Кехлибарева, Петър Незнакомов, Александър Владигеров, Георги Константинов, Николай Хайтов, Петър Димитров Рудар, Недялко Йорданов, Евтим Евтимов и много други.

ОБЕДИНЕНА ШКОЛА ПО ИЗКУСТВАТА

Школа по изкуствата „Илия Аврамов“ е едно малко културно огнище в Нова Загора чиито искрици все още горят напук на трудности, безпарични и хаос. Тя е своеобразна институция, създадена преди 41 години, неразделно свързана с нашето читалище като наш културно-образователен феномен и е израз както на жаждата на българчето за красота, така и на желанието на родителя за престижно съществуване на своето дете.

През 1954 година Илия Аврамов, наш изтъкнат музикален педагог и художествен ръководител, чието име се помни и произнася с чувство на дълбоко уважение от читалищните дейци и почитателите на музикалното изкуство в Нова Загора става основоположник на детската музикална школа. С неугасващ патос, с удивителна упоритост той дълги години работи като учител по цигулка, диригент на хор и духов оркестър, автор е и на редица детски и училищни песни, пиеси за цигулка, акордеон и пиано. Едновременно с Илия Аврамов преподаватели в новооснованата школа са Славейка Касабова - пиано, Зорка Кирова - солфеж, Веска Халачева - акордеон, Тодор Маринов, Петър Иванов, Светослав Лукиянов. По-късно са привлечени и музикалните педагози като Пенка Михайлова, Елисавета Сурчева, Пенка Ганчева, Елена Енева, Инна Панаюн, Генчо Узунов.

От 1956 г. до 1962 г. директори на школата са Никола Шишков и Асен Титов, а от 1962 г. до 1980 г. - Елисавета Сурчева и Генчо Узунов. След тях директор е Катя Атанасова, като една от многобройните й заслуги е създаването на други класове по флейта, обой, пеене, изобразително изкуство, народни инструменти. Благодарение на това през 1982 г. Детската музикална школа се утвърждава като Обединена школа по изкуствата.

Невъзможно е да се споменат имената на толкова много музиканти, музикални педагози, по-късно и художници, започнали първите си стъпки по тръниливия път на изкуството от Новозагорската школа. Ето имената на някои от тях: Димитър Пенев - композитор, Димитър Караминков - диригент.

Музикални педагози: Анна Кисьова, Маргарита Зуркова, Тонка Генчева, Маргарита Раданова, Катя Атанасова, Мима Минчева, Петър Петров, Маргарита Атанасова, Даниела и Живка Славови, Иванета Маркова, Красимира Савова, Дарина Демирева, Елица и Димитрина Неделчеви, Марнела Симеонова и др.

И до ден днешен основната задача на школата е ранното откритие на таланта и насочването на детето по определен път на развитие към професионално образование по изкуства. Ежегодно ученици от ОШИ „Илия Аврамов“ продължават своето образование в средни музикални и художествени училища. Освен това най-важното е, че се подготвя една интелигентна и с добър вкус към изкуството публика. Школата има свой собствен облик и завоюван във времето авторитет. Най-добрата й визитна картичка са нейните постижения, благодарение на трудолюбието и всеотдайността на преподаватели, родители, ученици, спомоществователи, съмишленици и приятели. Учениците редовно доказват своите умения и творчески талант в многото участия в конкурси, фестивали и изложби от регионален, национален и международен мащаб.

Иванета МАРКОВА
директор на ОШИ „Илия Аврамов“

Иванета Маркова - диригент на школата след концерт на преподавателите

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ НА ЧИТАЛИЩЕТО

(От стр.1)

Деньо Пенчев не беше артист на сцената, но посеще с покоряваща сила артистичното в себе си. Любовта му към театралните - самодейци беше пословична. Той не пропущаше четенето и обсъждането на предстоящи за поставяне пиеса, премиера или друго представление, обичайните другарски сбирки след премиерите и именните дни, гостуванията с много смях, почерпка и нескончаеми сладки приказки. Да му завиждаш просто на импулсивния мухарактер, натоизнанствата с хората от града и селата, на завладяващото умение да контактува с тях по всяко време, на любовта му към учениците и уважението към родителите им. Пенчев не беше поет в този смисъл на думата, с който познаваме и признаваме поетите. Но той беше поет по душа, дори и написване от време на време несръчни стихове, които четеше между нас, или весели епиграми, на които дълго се смеехме. Помня го и с литературната група, където се застояваше от любов към някои от участниците й или по повод на някои срещи с писател или литературно четене. Той проявяваше неизбежен интерес към различните форми на художествена самодейност в читалището, оценяваше по достойнство таланта и безкористието на творците в него, щедро ги поощряваше с любовта си по всеки подходящ повод и следеше с някакво закъсняло възрожденско пристрастие културния живот в града. Понякога неговият скромен дом се превръщаше в интелектуални срещи с големи творци, срещите с които оставяха в душите ни като незабравимо преживяване. Осъмнахме веднъж, това помня много добре с големия артист и рецитатор проф. Иван Чипев - тогава ректор на ВИТИЗ „Кръстьо Сарафов“ след един негов рецитал в стария театър, сред песни, рецитации, задявки, тютюнев дим и сладко домашно вино от избата на Деньо и сред неговата епиграмна благослония:

„Пийте, другари, с бакърида цимате вече кахъри!
Не забравяйте, че Деньовден е за мене всеки ден!“

Една вечер пък с проф. Георги Димитров, тогава ректор на Музикалната академия, пеенето на професора се сля с пеенето на компанията и всичко беше толкова хубаво, че не усетихме кога се разсъмна. А колко такива щастливи вечери имаше у тях! Горката му жена Христанка - траене ни, радване ни се, по своему беше и щастлива, и някакси горда от тези „високачайши“ средношни посещения на скъп гост. А те, тези посещения не бяха едно, две. Щастливи, незабравими мигове! Благословени дни и нощи на съвместна работа с отговорност и другарски чувства, пълни с човешки, земни радости и взаимност...

Дай сеещ обич в душите на млади и стари, да гориш наред с работата си в обществена дейност, в най-ярките и напрегнати години да бъдеш над двадесет години председател на едно образцово градско читалище - е, за това се изисква „подадино“, както ще се изрази Николай Хайтов, иска се мерак и всеотдайност. А Деньо Пенчев сякаш нямаше личен живот, грижите като че ли минаваха тихомълком край него, беше душата на целия читалищен колектив със заразителния си смях и весел нрав, душата на колегите около него, които търсеха приятелската му компания. А всичко това, особено в смутното време, което преживяваме, добива особен нравствен смисъл и ние сме му прекомерно много задължени и благодарни. Сред грубостите на времето, в мътилката на нашите развратени вкусове, сред суровостта на нашите сърца той извършваше своето голямо и многолетно дело като председател на читалището ни в радостната преданост и тръпка на посветен и затова днес стотици и хиляди негови ученици и почитатели-творци са пречистени с човешкото обаяние на неговия пример.

Кръстьо [illegible]ОВ

Радвам се, че читалището ни достигна своята 125-годишнина. Нека и да пребъде! Аз съм частица от него. Осъзнавам потребността да го има и утре. Дано и децата ни да проумеят как човек се обвързва с красотата, издаща от стотиците творци преди него! Щастлива съм от досега си с толкова богати духовно личности - причина и за моето осъществяване днес.

Специално благодаря на Атанас Тишев - дългогодишен секретар на читалището. Такива като него продължиха скромно и всеотдайно делото на Диньо Сивков.

Благодаря ти, приятелю! Около теб има толкова обич - ти я заслужаваш!

Тодорка АЛЕКСАНДРОВА
организатор в Младежки дом - Нова Загора

Елена Енева по време на урок

ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА ЧИТАЛИЩЕТО

Атанас Богданов	- преди Освобождението
Диньо П. Сивков	- 1895-1898 г.
Г. Попов	- 1899-1900 г.
Атанас Драгиев	- 1909-1910 г.
Иван Златаров	- 1904 г.
Петър Д. Бакалов	- 1905-1909 г.
Атанас Драгиев	- 1909-1910 г.
Петър Д. Бакалов	- 1910-1911 г.
Васил Константинов	- 1911-1912 г.
Димитър Мангъров	- 1912-1921 г.
Иван Копринков	- 1921-1923 г.
д-р Георги Танев	- 1923-1924 г.
Димитър Мангъров	- 1925-1928 г.
д-р Никола Станчев	- 1928-1929 г.
д-р Деньо Бакалов	- 1929-1934г.
Георги Рафаилов	- 1934-1944 г.
Минчо Сербезов	- 1944-1946 г.
Косьо Златев	- 1948-1951 г.
Марин Йорданов	- 1947-1948 г.
Добри Попов	- 1948-1951 г.
Кольо Кондев	- 1951-1952 г.
Деньо Пенчев	- 1952-1958 г.
Диньо Христов	- 1958-1960 г.
Диньо Гърдев	- 1960 г.
Деньо Пенчев	- 1961-1967 г.
Атанас Тишев	- 1967-1969 г.
Деньо Пенчев	- 1969-1974 г.
Марко Пасхалев	- 1974-1975 г.
Илко Атанасов	- 1975-1977 г.
Георги Илиев	- 1979-1984 г.
Петър Колев	- 1984-1985 г.
Господин Христов	- 1985-1988 г.
Стефка Бънова	- 1988-1990 г.
Илко Атанасов	- 1990-1993 г.
Атанас Явузларов	- 1993-1995 г.
Руси Борисов	- сегашен

Млад поет, награден на конкурса, организиран от школата

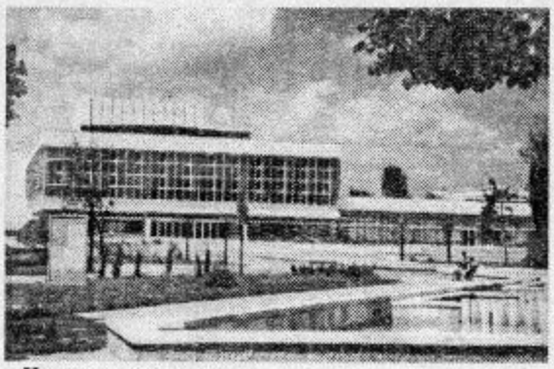

Свири оркестър „Алегро“

НОВИЯТ ДОМ

През 1983 година в Нова Загора се открива нова читалищна сграда, цял културен комплекс. Читалищният дом обхваща театрална зала с 500 места и библиотека, като общата площ е 5 500 кв.метра. Главен проектант е Цветан Коланджиев. В художественото оформление на залите и фоайетата участват Стефан Шешев /дърворезба - стилизирани фолклорни мотиви/, Митьо Димитров /мокрофрезко - пано „Чайки“/, Борис Гонков /скулптура - „Септемвриец“/, Елизавета Иконописова /гоблен-“Чернозем“/, Цветана Петрова /гоблен - „Светлина“/, Ивелина Пирева /гоблен-“Урожай“/. В град Котел се изработва на ръка от вълнен текстил завеса - авторско копие по средновековните плочи с пауни и феникса от новозагорския капител. Библиотеката разполага с просторни фондохранилища и две заемни - за възрастни и за деца, три читални, кът на приказките, зала за музика и изкуство.

Георги ГЕОРГИЕВ

Новото читалище

Петър Колев - самодеец от ученик, дългогодишен читалищен деятел, основен организатор и в настоящите празници.

Талантливата поетеса Мария Мирчева на литературно четене.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗА ЧИТАЛИЩЕ “Д.П.СИВКОВ”

Читалищата - средища на българския дух, те продължават да живеят. те са костната система на българската култура. Във времето, когато и хората и стойностите променят местата си в обществото ни, закономерно и напълно логично е читалището в Нова Загора да търси своето ново лице, с което да продължи да живее и твори. Въпреки многото гласове за затихващи функции на читалищата в България, през последните години на демократични промени, читалищните дейци показаха своята съпричастност към българщината и към запазване на духовните традиции на нашите възрождени. От тази позиция се водеше и УС на читалище „Диньо Петров Сивков“ Нова Загора, който на свое заседание през месец август 1995 г. реши на 1 декември да бъде отбелязан юбилей на читалището - 125 години от основаването му.

Много са упреците за закъснението /януари 1870 година/ на този юбилей, но и обективните причини са много.

Празникът е факт!

Основано през 1870 година, пренесло през годините светилника на нашата просвета и култура, съхранило най-ценното от народностните традиции, читалище „Диньо П. Сивков“ посреща с достойнство своя празник.

Като самобитно явление, читалището се явява своеобразна организационна единица - не е държавно учреждение, а обществена надпартийна институция в чиито структури партии и лидери нямат място - въпрос, който ще определя неговия облик и ще оказва влияние върху бъдещето му. В тази връзка УС на читалище „Диньо П. Сивков“ ще работи да бъде обезпечено финансово дейността му. Използвайки всички възможни средства, за да се възроди то като свободна и демократична културно-просветна организация и придобие действителна автономия; и когато се говори за читалищна библиотека се разбира такава; когато се говори за читалищен колектив той е там, където трябва да бъде.

Като утвърждаваме традиционните за българския народ морални ценности, като създаваме и популяризираме нашите културни постижения ще можем да устоим на кризата, на негативното лично отношение, на лошата политическа култура и да защитим мястото си в изграждащото се демократично общество. Задачата на УС през 1995-1997 година е да намери рационални икономически форми за подпомагане на читалищната дейност. Да се опитаме и стимулираме възстановяване на дългогодишните традиции; да търсим нови форми на дейност и привлечем един широк кръг от общественици, деятели и радетели на това велико възрожденско дело. И занапред читалище „Диньо П. Сивков“ ще работи за доброто функциониране на читалищната библиотека. Чрез нейното окомплектоване, компютъризиране тя да придобие характер на научно-универсален методически център в община Нова Загора. Убедени сме, че с кадрите, с които разполага, това ще стане.

УС ще работи за запазване и утвърждаване на Обединената школа по изкуствата, особено в създадените традиции в обучението по пиано, китара, цигулка, акордеон, гъдулка, изобразително изкуство и разкриването на подготвителен клас по езици.

Руси Борисов - председател на читалището

УС ще работи по посока за полагане на усилия за професионалното издигане и майсторство на любителските колективи - възстановяване на традиционното пеъчно хоро и предлагане на издържани в творческо отношение концертни изяви, свързани с нов подход при свободния пазар на културни изяви. Похвално ще бъде ако това УС на читалище „Диньо П. Сивков“ съумее и сътвори в този мандат и приобщи към читалището в Нова Загора всичко ценно, неподправено и вятално от културния пейзаж на Нова Загора. Само по този начин ще оправдаем съществуването си, ще утвърдим мястото си като организация в новите условия и няма да се срамуваме пред портрета на създателя ДИНЬО ПЕТРОВ СИВКОВ.

Руси БОРИСОВ
председател на читалище
„Д.П.Сивков“

РАЗГОВОР ЗА ПРАЗНИКА С РОСИЦА СТОЕВА -

главен специалист в направление "Култура" в общината

Росица Стоева пред гудитория от съмишленици

- Госпожо Стоева, Вие сте коренячка - новозагорка и дълги години работите по проблемите на духовното в Нова Загора. Откъде е този афинитет у икономиста?

- Определено от читалището, чийто юбилей сега честваме! Най-ранните ми детски спомени, първите ми впечатления като зрител, излъчването на невероятните артисти - всичко това завинаги остана в мен. По време на оперетни представления съм надничала над оркестрината, чувах разговорите между актьори преди театрални премиери и несъзнателно съм се докосвала до изкуството при всеки такъв контакт. Беше удивително да видиш за пръв път симфоничен оркестър, да разпознаеш обикновения човек без актьорски грим... Вълнувам се от много такива случки, за които нямах лично обяснение. Никога не бих могла да сгрешна музиката от оперетите, които са се играли тук, нито пък авторите на песните... Това остава за цял живот!

- Как едно малко дете е било толкова силно привлечено от изкуство не за възрастта му?

- Тогава имаше едно радио и едно читалище. Нямах баби и дядовци, които да се грижат специално за мен. Където бяха родителите ми, там бях и аз - на всяка проява на читалището. Тези години са били от най-активните като дейност - самото читалище организираше прегледи на театралната самодейност в града. В почти всяко предприятие имаше самодеен колектив - за един ден се играеха по 4-5 постановки! Увлечението по читалищните прояви беше една... зараза - в най-хубавия й смисъл. И майка ми и баща ми бяха ангажирани в самодейността и за мен беше нещо съвсем естествено да съм сред песни танци, музика и театър.

- Сред толкова много артисти, кой Ви впечатли завинаги?

- Безспорно Георги Илиев - този човек ме караше да приемам нашите театрали като професионалисти. Но за мен е невъзможно да разграничa у него актьора от читалищния деятел - всичко важно ставаше с негово участие. Мисля за него като за един Диньо Сивков на нашето време. Запомнила съм и първата поява на сцена като събитие. Изведнъж сред познатите физиономии се оказа и едно съвсем младо момче - Илко Атанасов. Как да забравя Мария Грозева. Тя беше навсякъде - превръщаше всяко място в сцена! София Кобалова - и на новозагорска, и на кортенска сцена - до ден днешен! колкото и да изброявам, сигурно пак до Георги Илиев ще се върна. Съвсем друга атмосфера беше. Лете в градината младите идваха заради „Алегро“... Пак повтарям - имаше радио и читалище!

- При едно толкова емоционално връщане назад във времето, оптимистично ли е очакването Ви за бъдещето на читалищната дейност?

- Аз съм по природа оптимист и не мога да си представя града без читалището. Имаме много да правим, за да поправим грешките и пропуските си. Не бива да се губи връзката с младите хора. С тях трябва да работим по нов начин - ние им дължим приобщаването към традициите, длъжни сме да коригираме и себе си и тях в отношението към духовното. Дано привлечем и други съмишленици, защото е крайно време.

- Как гледате на един общ афиш - покана за културна проява, обединила силите на направление „Култура“, читалището, Младежкия дом, Общинския детски комплекс и едно училище?

Звучи чудесно! Мисля, че поне можем да опитаме. Та нали целта ни е една?

- След тези оптимистични думи, отправям пожелание за реализация на идеите в най-скоро време!

Разговора води
Галина ПОПОВА

Днес и утре - заедно! Колективът на читалището по време на празниците - 20 ноември 1995 година.

ЮБИЛЕЙНИЯТ БРОЙ

дължим на хората от организационния комитет по тържествата, посветени на 125-годишнината от създаването на читалище „Диньо П. Сивков“:

ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА в лицето на Петър Колев, Вельо Кирилов, Галя Колева, Иван Савов, Ирина Аврамова, Росица Стоева, Мария Драганова Трупка Стойкова, Иванета Маркова, Галя Бинева, Илко Атанасов, Златина Великова и Руси Борисов; всички читалищни работници; лично на Стоянка Енчева, Гинчо Петров, Вичо Вичев, Георги Георгиев, Георги Маринов, Атанас Тишев, Динко Гелов, Иван Динев, Петър Речев, Мария Петкова, Енчо Енчев, Кети Зоева, Димитър Кайряков, Йорданка Цанева, Марин Маринов; поетите, художниците и артистите от новозагорската гилдия.

На всички изказваме дълбоката си благодарност!

ТВОРЧЕСКИ КОЛЕКТИВ: Недко Пенев - художник, Кръстьо Стоилов - журналист, Георги Георгиев - учител, Петър Шопов - фотограф, Галина Попова - журналист.
Ноември, 1995 г., брой единствен.